

Istraživanje hrvatske stručne glazbene terminologije u okviru projekta **MusInst19**

25. godišnji susret HMD-a

7. lipnja 2024.

Marija Benić Zovko

Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU

KRITERIJI ODABIRA GRAĐE

- **Periodizacijski okvir:**

1875. – 1920.

- F. Kuhač: *Katekizam glazbe*, I. izdanje

- Završetak 'dugog' 19. st.
- Glazbena škola HGZ-a prešla u državne ruke

Opseg građe:

- tiskani udžbenici i priručnici na hrvatskom jeziku nastali iz pera nastavnika glazbene škole HGZ-a.

- Glazbena škola HGZ-a – izniman utjecaj
- Nastavnici glazbene šk. HGZ-a – najobrazovaniji i najutjecajniji glazbenici svojega vremena

- Odredba ravnateljstva HGZ-a od 20. veljače 1877.
- Odluka nastavnika škole od 29. rujna 1877.

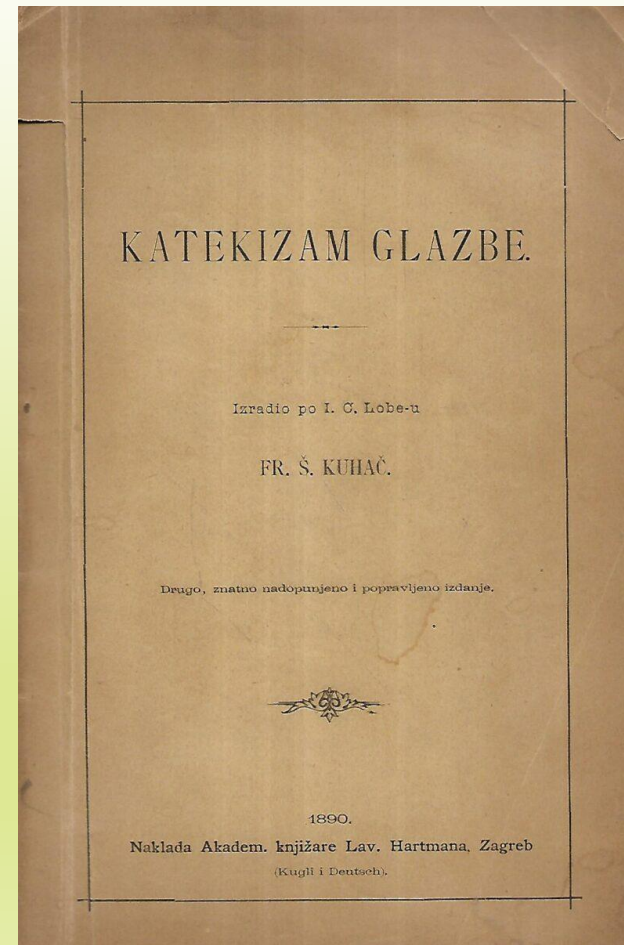
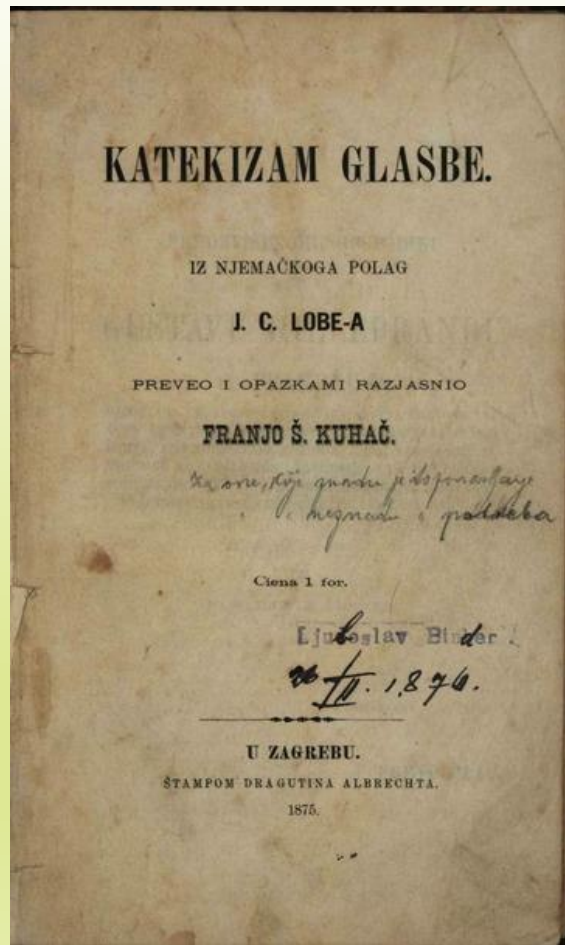

Razvoj stručne glazbene terminologije u okviru institucionalizacije

- **Fr. Š. Kuhač : Katekizam glazbe, 1875.¹, 1890.²**

(Johann Christian Lobe: Katechismus der Musik)

Njegovo [Kuhačevo] je ishodište bilo da, spoznavši vrijednost pučke glazbe, na njezinu osnovu omogući stvaranje hrvatske umjetničke glazbe. U tu je svrhu skupio pučke popijevke, da ih uzmogne analizovati i pokazati osebine i hrvatski narodni elemenat u njima. Razumije se, da je prema tome nastala i potreba hrvatske glazbene terminologije, što ju je izradio u 'Katekizmu glazbe'.

Vjenceslav Novak: *Povijest glazbe*

ASPEKTI ISTRAŽIVANJA

- 1. građanska kultura: u modernizacijskom procesu integracije naroda poticala i njegovala razvoj hrvatskog jezika
- 2. glazbeno obrazovanje: ključni generator razvoja stručne glazbene terminologije
- 3. teorija glazbe: analiza pojedinih stručnih termina kao determinanti razvoja hrvatske teorije glazbe

- Uporišta istraživanju:
- Dubravka FRANKOVIĆ, *Glazbeni život u Hrvatskoj i Ilirska Danica od 1835. do 1849. (Glazbeno nazivlje)*, Doktorska disertacija, Zagreb, 1993.
- Sanja MAJER-BOBETKO, *Hrvatsko nazivlje u prvim hrvatskim glazbenim časopisima, Građa za povijest hrvatske glazbene terminologije*, *Kronika Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU*, Novi tečaj, 4 (1998) 8–9–10, 3–119.

- Popis izvora:
- JUNEK, Ćiril M., *Glazbeno nazivlje*, Prag: Nakladnik Mojmir Urbánek, 1909.
- KUHAČ, Franjo Š. – LOBE, Johann Christian, *Katekizam glazbe*, Zagreb: Štampom Dragutina Albrechta, 1875.
- KUHAČ, Franjo Šaverio – LOBE, Johann Christian, *Katekizam glazbe* (drugo znatno nadopunjeno i popravljeno izdanje); Zagreb: naklada Akadem. knjižare Lav. Hartmana, 1890.
- KUHAČ, Franjo Š., *Prva hrvatska uputa u glasoviranje za djecu i za odrasle samouke I. dio*, Zagreb: Naklada kr. sveučilišne knjižare Fr. Suppana (Rob. Ferd. Auer), tisak Antuna Scholza u Zagrebu, 1896.
- NOVAK, Vilko, *Teoretska i praktička obuka zbornog pjevanja u srednjim školama*, Zagreb: St. Kugli, knjižara hrvatskog sveučilišta i jugoslavenske akademije, 1900.
- NOVAK, Vjenceslav, *Priprava k nauci o glazbenoj harmoniji*, Zagreb: Kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada, 1889.
- NOVAK, Vjenceslav, *Uputa u orguljanje i zbirka preludija*, Zagreb: Naklada Knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch), 1893.
- NOVAK, Vjenceslav, *Nauka o glazbenoj harmoniji za učiteljske škole (i privatnu poduku)*, Zagreb: Kralj. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada, 1898.
- NOVAK, Vjenceslav, *Pjevačka obuka u pučkoj školi*, Zagreb: Knjižara dionička tiskara, 1892.
- NOVAK, Vjenceslav, Povijest glazbe, u: MAJER-BOBETKO, Sanja, Povijest glazbe Vjenceslava Novaka, *Croatica: časopis za hrvatski jezik, književnost i kulturu*, 25 (1994) 40-41.
- OERTL, Ivan, *Obćenita teoretično-praktična pripravna nauka glazbe*, Zagreb: Tiskara i litografija C. Albrechta, 1880.
- SLOGAR, Janko, *Elementarna teorija glazbe i pjevanja za pripravnu školu Hrv. zemalj. glazbenog zavoda u Zagrebu i za niže razrede srednjih učilišta*, Zagreb: Tisak C. Albrechta (Maravić i Dečak), 1909.
- STÖCKL, Antun, *Kratak opći nauk o glazbi za učenike glazbene škole Hrvatskog zem. glazbenoga zavoda u Zagrebu*, Zagreb: nakladom Hrv. zem. glazbenoga zavoda, Tisak C. Albrechta (Jos. Wittasek), 1899.